

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ενιαίος
Φορέας
Κοινωνικής
Ασφάλισης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 22, Τ.Κ. 10671 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Νικολοπούλου
Αριθ. Τηλεφώνου: 2103729741
FAX: 2103633666
e-mail : d.sintaxeon@efka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
Αθήνα, 9-3-2018

Αριθ. Πρωτ. **ΕΠΕΙΓΟΝ**
Σ40/25/349318 **ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ**

ΠΡΟΣ:

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α'

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29, Τ.Κ. 10110 Αθήνα
2. Υποομάδα Έργου Συντάξεων ΕΦΚΑ
Πατησίων 12, Τ.Κ. 10677 Αθήνα
3. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/ση Λειτουργίας & Υποστήριξης Εφαρμογών
Υποδιεύθυνση Υποστήριξης Πελατών
Λυκούργου 10, Τ.Κ. 10551 Αθήνα
4. «Ίριδα»
Κολοκοτρώνη 4, Τ.Κ. 10561 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Συνυπολογισμός περιόδων ασφάλισης ΒΑΕ και ειδικών κατηγοριών επαγγελματιών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος.»

Σχετ.: Τα με αρ. πρωτ. α) Σ40/1/8-1-2009 και β) Σ40/130/7-12-2009 Γενικά Έγγραφα του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

1. Με το ανωτέρω υπό στοιχείο α σχετικό Γενικό Έγγραφο του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ διευκρινίστηκε, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ότι για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις διατάξεις του ΚΒΑΕ **είναι δυνατός ο συνυπολογισμός περιόδων ασφάλισης που έχουν διανυθεί τόσο με τις διατάξεις του ΚΒΑΕ όσο και με άλλες ειδικές διατάξεις**, όπως αυτές του

άρθρου 2 παρ. 3 του Ν. 1210/81, όπως τροποποιήθηκε, **και το αντίστροφο**, με την προϋπόθεση της συμπλήρωσης των ίδιων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης (όριο ηλικίας και χρόνος ασφάλισης) και την καταβολή της ίδιας πρόσθετης εισφοράς (3,6%).

Με το ανωτέρω υπό στοιχείο β σχετικό Γενικό Έγγραφο γνωστοποιήθηκε η θέση του ίδιου Υπουργείου ότι **είναι αναλόγως επιτρεπτός ο συνδυασμός διατάξεων του ΚΒΑΕ με ειδικές διατάξεις που προβλέπουν μικρότερα όρια ηλικίας** (π.χ., ΠΔ 212/84), προκειμένου να θεμελιωθεί δικαίωμα συνταξιοδότησης στα όρια ηλικίας που προβλέπονται από τις διατάξεις του ΚΒΑΕ (παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 3029/2002), όχι όμως και για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με ειδικές διατάξεις που προβλέπουν συνταξιοδότηση σε μικρότερο όριο ηλικίας από αυτό των διατάξεων του ΚΒΑΕ.

2. Όπως είναι γνωστό, με τις διατάξεις της υποπαρ. Ε3, της παρ. Ε, του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94, Τ. Α') και την κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 της διάταξης αυτής εκδοθείσα Υπουργική Απόφαση Φ11321/οικ.47523/1510 (ΦΕΚ Β' 2311/26-10-2015, θεσπίστηκαν σταδιακές αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρχής γενομένης από 19-8-2015.

Από τις σταδιακές αυτές αυξήσεις των ορίων ηλικίας **εξαιρέθηκαν** ρητά συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλισμένων, μεταξύ των οποίων όσοι υπάγονται στην ασφάλιση του νέου Πίνακα ΒΑΕ (Φ10221/οικ.26816/929/2-12-2011-ΦΕΚ Β' 2778/2011), οι απασχολούμενοι σε βαριές οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες, οι απασχολούμενοι σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων και άλλες ειδικές κατηγορίες βαρέων επαγγελματιών.

Αντίθετα, από 19-8-2015 **υπάγονται** στον Πίνακα 2 της υποπαρ. Ε3 της παρ. Ε του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού Υπουργικής Απόφασης Φ11321/οικ.47523/1510 κατηγορίες για τις οποίες απαιτείται η πραγματοποίηση ημερών ασφάλισης με συγκεκριμένη ειδικότητα, που διέπονται από διατάξεις ανάλογες των ΒΑΕ, μεταξύ των οποίων εκείνες του Π.Δ. 212/84 και του Ν. 1210/1982, που αφορούν μουσικούς πνευστών οργάνων, ηθοποιούς μελοδραματικού θεάτρου, χορευτές, ηθοποιούς θεάτρου πρόζας, μουσικούς εγχόρδων και κρουστών κ.ά.

3. Επίσης, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στο με αρ. πρωτ. Φ10221/25165/1034/19-9-2016 έγγραφο δέχεται ότι **για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από 19-8-2015 και εξής** (ημερομηνία έναρξης ισχύος των ανωτέρω διατάξεων του Ν. 4336/2015), **είναι δυνατός ο συνυπολογισμός περιόδων ασφάλισης που έχουν διανυθεί τόσο με τις διατάξεις του ΚΒΑΕ όσο και με τις προαναφερόμενες ειδικές διατάξεις** προκειμένου να συμπληρωθούν οι απαιτούμενες 3600 ημέρες ασφάλισης και οι 1000 κατά την τελευταία 13ετία και μόνο για όσο χρονικό διάστημα έχουν καταβληθεί οι πρόσθετες εισφορές που προβλέπονται για τις ως άνω ειδικές κατηγορίες επαγγελματιών, σύμφωνα και με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 38 του Ν. 4387/2016, δηλαδή έως 31.12.2019.

Ειδικότερα, διευκρινίστηκε ότι ο συνυπολογισμός των περιόδων ασφάλισης πραγματοποιείται προκειμένου να θεμελιωθεί δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις διατάξεις του ΚΒΑΕ υπό την προϋπόθεση ότι από τις απαιτούμενες 3600 ημέρες ασφάλισης το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου έχει διανυθεί στην ασφάλιση του ΚΒΑΕ. Στην αντίθετη περίπτωση, ο συνυπολογισμός πραγματοποιείται για τη συνταξιοδότηση με τις προϋποθέσεις των ως άνω ειδικών κατηγοριών, όπως έχουν διαμορφωθεί με τις σταδιακές αυξήσεις των ορίων ηλικίας από 19-8-2015 σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4336/2015.

Επισημαίνουμε ιδιαίτερα ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο χρόνος ασφάλισης με μία από τις ιδιότητες των ως άνω ειδικών κατηγοριών επαγγελματιών αφορά χρονικό διάστημα από 1-1-2020 και μετά, κατά το οποίο δεν θα καταβάλλεται πλέον πρόσθετη εισφορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρ. 38 παρ. 4 του Ν. 4387/2016, δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον κατά τα ανωτέρω συνυπολογισμό περιόδων ασφάλισης.

Για παράδειγμα, ασφαλισμένος, ο οποίος το 2022 υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης έχοντας συμπληρώσει 2000 ημέρες ασφάλισης στα ΒΑΕ και 1600 ημέρες ασφάλισης ως μουσικός πνευστών οργάνων, τις οποίες πραγματοποίησε και μετά την 31.12.2019, δικαιούται να λάβει σύνταξη στο 62^ο έτος της ηλικίας του μόνο εφόσον οι 3600 ημέρες ασφάλισης συμπληρώνονται με το χρόνο ασφάλισης με την ειδικότητα του μουσικού πνευστών, ο οποίος πραγματοποιήθηκε μέχρι την 31.12.2019, δηλαδή όσο καταβαλλόταν η πρόσθετη εισφορά για την ειδικότητα του μουσικού. Για την ασφάλιση από 1.1.2020 και εξής στην ειδικότητα του μουσικού, που δεν θα καταβάλλεται επασφάλιστρο, ο αντίστοιχος χρόνος από την ημερομηνία αυτή και μετά δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον κατά τα προαναφερόμενα συνυπολογισμό περιόδων ασφάλισης.

Τα ανωτέρω ισχύουν για περιπτώσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος από 19-8-2015, ημερομηνία έναρξης ισχύος των αυξημένων ορίων ηλικίας του Ν. 4336/2015.

Η ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΑ ΓΑΤΗ-ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚ/ΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΚΑΤΩΠΟΔΗ